

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoCsp/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117218985
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117218985.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Viery Zolákovej v spore žalobkyne: D. X., Q.. XX.XX.XXXX, U. S. XXXX/XX, XXX XX R., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., IČO: 47 233 516, so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia 2.091,29 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 25Csp/183/2017-279 zo dňa 20. januára 2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku I., ktorým bola žalovanému uložená povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 1.215,94 eur s príslušenstvom.

Mení rozsudok vo výroku III. a IV. o trovách konania tak, že žiadna zo sporových strán nemá na náhradu trov prvoinštančného konania právo.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.215,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 17.08.2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia zastavil, nepriznal sporovým stranám náhradu trov konania vo vzťahu k žalobe týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo vzťahu k určeniu neprijateľných zmluvných podmienok v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude presne špecifikovaná výška náhrady trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že rozsudkom, č. k. 25Csp/183/2017-75 z 18. júna 2018 zamietol žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, určil, že zmluvné podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 03.01.2013 v článku 8. bod 8.1 a v článku 8. bod 8.4 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami a z tohto dôvodu sú aj neplatné.

3. V dôsledku odvolania žalobkyne voči zamietavému výroku odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom vychádzal zo zistenia, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola 03.01.2013 uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej bol žalobkyni schválený revolvingový úver vo výške 1.500,- eur s počtom splátok 42. Žalovaný si započítal poplatok 215,75 eur za Dohodu o poskytnutí služby. Výška splátky mala byť 80,37 eur. Celková čiastka, ktorú mal dlžník zaplatiť bola 3.375,54 eur. V zmluve bola uvedená RPMN 70,01 %, priemerná RPMN 46,35 % a ročná úroková sadzba 70,01 %. Poskytnutá čiastka revolvingu bola 790,84 eur a celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.928,88 eur. V zmluve bola taktiež uvedená predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %. V bode 6. Zmluvy sú údaje o schválenom úvere, a to úver vo výške 1.500,- eur, počet splátok 42, výška splátky 80,37 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť vo výške 3.375,54 eur, RPMN 67,20 % a ročná úroková sadzba 70,01 %. V tomto bode bola ďalej uvedená poskytnutá čiastka revolvingu 790,84 eur, celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť vo výške 1.928,88 eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,69 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 %. Konečná splatnosť úveru je určená ako počet splátok 42 a splatnosť v 19. deň v mesiaci. Žalobkyňa uhradila žalovanému 2.500,19 eur, pričom posledná splátka bola uhradená 20.11.2014. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS telefonicky kontaktovala v apríli 2017, kedy mala byť poučená o náležitostiach zmluvy a jej nedostatkoch a získala vedomosť o bezdôvodnom obohatení zo strany žalovaného. Žalobkyňa podala žalobu 02.08.2017, teda skôr ako uplynula 3-ročná objektívna a 2-ročná subjektívna lehota. Na pojednávaní 20.01.2020 zobrala žalobkyňa žalobu v časti o zaplatenie nad sumu 1.215,94 eur späť.

5. Súd prvej inštancie mal z výsledkov vykonaného dokazovania preukázané, že v zmluve je vo vzťahu k splatnosti uvedený len počet splátok 42. Až z ďalšieho textu zmluvy sa spotrebiteľ dozvie, že splátka je mesačná. Mal za to, že trvanie zmluvy a informácia o tom, kedy bude úver pri riadnom splácaní splatený je podstatnou náležitosťou zmluvy, a teda v zmluve by mala byť uvedená riadne a zrozumiteľne, a to minimálne vo forme mesiaca a roku splatnosti úveru. Takáto informácia sa však v zmluve žalovaného nenachádza, preto je zmluva bezúročná a bez poplatkov. S poukazom na skutočnosť, že námietka premičania žalovaného nie je dôvodná, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, že žalobkyňa zaplatila žalovanému 2.500,19 eur a dostala od žalovaného 1284,25, eur súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni 1.215,94 eur.

6. Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy a § 52 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

7. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a s ohľadom na skutočnosť, že každá zo sporových strán bola v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia čiastočne úspešná, nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnej zo sporových strán vo vzťahu k tomuto nároku. Keďže žalobkyňa bola plne úspešná v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok, priznal jej v tejto časti plnú náhradu trov konania.

8. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti výroku, ktorým súd nepriznal sporovým stranám náhradu trov konania vo vzťahu k žalobe týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia, odvolanie žalobkyňa. Namietala nesprávne skutkové zistenia, teda odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a nesprávne právne posúdenie veci, teda odvolací dôvod podľa 365 ods. 1 písm. h) CSP. V odvolaní tvrdila, že súd jej mal priznať náhradu trov konania v rozsahu 16 %, nakoľko jej priznaná suma 1.215,94 eur predstavuje úspech v rozsahu 58 % z uplatnenej sumy 2.091,29 eur a zastavenie konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia 875,06 eur predstavuje úspech žalovaného v rozsahu 42 %. Súčasne poukázala na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/398/2015 z 28.01.2016, ktorým súd zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 25C/103/2015 z 24.09.2015 vo výroku o trovách konania a následne súd prvej inštancie uznesením, sp. zn. 25C/103/2015 zo 04.04.2016 priznal spotrebiteľovi náhradu trov konania v rozsahu namietanom v odvolaní, teda 19,54 %. Tiež rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 12C/441/2012 z 22.01.2015 súd zaviazal spotrebiteľov zaplatiť dodávateľovi 28,52 eur ako náhradu trov konania, pričom dodávateľ mal úspech v rozsahu 3,18 %. Navrhla rozsudok v napadnutom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti výroku o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.215,94 eur s príslušenstvom, výroku, ktorým súd nepriznal sporovým stranám náhradu trov konania vo vzťahu k žalobe týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia a výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo vzťahu k určeniu neprijateľných zmluvných podmienok v rozsahu 100 % odvolanie žalovaný. Namietal, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci, teda odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Žalovaný mal predovšetkým za to, že súd prvej inštancie sa riadne nevyporiadal s námietkou premlčania, keďže nesprávne posúdil začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby. Zdôraznil, že v konaní bolo preukázané, že v období od 02.08.2014 do 02.08.2017 žalobkyňa uhradila 1.135,35 eur a v období pred 02.08.2014 uhradila 80,59 eur, z čoho vyplýva, že časť žalovaného nároku vo výške 80,59 eur bola premlčanou už pri podaní žaloby a v tejto časti mal súd prvej inštancie zohľadniť námietku premlčania tak, že žalobu mal zamietnuť. V súvislosti so zákonnou požiadavkou uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru konštatoval, že v posudzovanom zmluvnom vzťahu bola splnená viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, spôsobom vyplývajúcim z článku 4., bod 4.5 zmluvy, v zmysle ktorého dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti a spôsobom vyplývajúcim zo splátkového kalendára, ktorý predstavuje neoddeliteľnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere. Nepreskúmateľnosť rozsudku vzhľadom na absenciu odôvodnenia časti výroku, ktorým súd priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 17.08.2017 do zaplataenia. Vzhľadom na podanie odvolania proti meritórnemu výroku napadol aj výroky o trovách konania, pričom prezentoval názor, že postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie sú nesprávne, pretože o trovách konania má súd rozhodovať jedným výrokom aj v prípade, ak predmetom konania je viacero nárokov. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v celom rozsahu.

10. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný podaním z 24.02.2020, v ktorom podotkol, že ustanovenie § 255 ods. 2 CSP umožňuje nepriznať náhradu trov aj vtedy, ak pomer úspechu a neúspechu nie je zásadný v tom smere, že úspech zásadne prevažuje nad neúspechom v spore a naopak. Tiež poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie zohľadnil fakt, že žalobkyňa viedla spor bez toho, aby vynaložila akúkoľvek aktivitu, ktorá bola od nej rozumne požadovateľná, keďže údaje o svojich platbách si mohla kedykoľvek zistiť v banke, ktorá pre ňu viedla účet.

11. Žalobkyňa sa v súdom určenej lehote k odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v súlade s ustanovením § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že tak odvolanie žalovaného ako aj a odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. O odvolaniach bolo rozhodnuté postupom podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu a na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní pred rozhodnutím.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

14. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného a žalobkyne uvádza nasledovné.

15. Žalovaný svojím odvolaním namietal, že súd prvej inštancie sa riadne nevyporiadal s námietkou premlčania, keďže nesprávne posúdil začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby. Odvolací súd je však toho názoru, že súd prvej inštancie správne ustálil beh premlčacej doby na uplatnenie práva až momentom vedomosti žalobkyne, kto a v akom rozsahu sa na jej úkor obohatil.

16. Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (porovn. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986).

16. V prípade plnenia bez právneho dôvodu je začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby viazaný na moment, kedy sa oprávnený dozvedel, že právny dôvod na plnenie nebol od začiatku daný. Je zrejmé, že v danom prípade bol medzi žalobkyňou a žalovaným zmluvou zo dňa 03.01.2013 založený spotrebiteľský záväzkový vzťah. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa, čo vyslovil aj NS SR v uznesení vo veci 6 MCdo 9/2012. Odvolací súd pripomína rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25).

Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 26, ako aj Cofidis, bod 33).

17. Prvoinštančný súd sa správne zaoberal aj jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to údajom o konečnej splatnosti úveru. Správne je jeho konštatovanie, že údaj o konečnej splatnosti úveru v zmluve absentuje, i keď podľa žalovaného termín konečnej splatnosti je v zmluve uvedený viacerými spôsobmi, čo však nezodpovedá určeniu konečnej splatnosti úveru tak, ako to vyžaduje zákon. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roka, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere (vid. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 5Co/165/2013 z 19.11.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1Co/30/2012 z 30.05.2012).

18. K nepreskúmateľnosti rozsudku spočívajúcej v absencii odôvodnenia časti výroku, ktorým súd priznal žalobkyňi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 17.08.2017 do zaplataenia namietanej žalovaným odvolací súd uvádza, že aj napriek opomenutiu odôvodnenia tejto časti výroku rozsudku je takýto výrok verifikovateľný, pretože súd prvej inštancie určil termín, odkedy má žalobkyňa právo na úrok z omeškania v súlade s jej návrhom uvedeným v žalobe, kde žiadala o priznanie úrokov z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému. Žaloba bola doručená žalovanému 15.08.2017. Výšku úroku z omeškania určil súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2015.

19. V súvislosti s námietkami žalobkyne a žalovaného proti výrokom o trovách konania odvolací súd konštatuje, že zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania alebo strane, ktorej to priznáva zákon náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

20. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

18. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného, že o trovách konania má súd rozhodovať jedným výrokom aj v prípade, ak predmetom konania je viacero vecí. V súlade s citovaným ustanovením je dôvodné pri takmer rovnakých čiastkových úspechoch vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19. S poukazom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok v napadnutom výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 1.215,94 eur s príslušenstvom ako vecne správny potvrdil a postupom podľa § 388 CSP rozsudok v napadnutých výrokoch o trovách konania zmenil v znení uvedenom v druhom výroku rozsudku.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana mala v odvolacom konaní plný úspech vo veci samej, teda má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).